

Keleti szőnyegek

Corvina Kiadó, 2004

gazi alkímia: állati szőrből és növényi rostokból aranyat, ezüstöt, legalább is értékben azokkal vetekedő termékeket képes előállítani. Ez a legjobb keleti szőnyegek készítésének művészete. Itt olvashatjuk például hogy 1996-ban egy millefleurs szőnyegért 805 500 dollárt fizettek aukción.

A befektetési eszközök mai világa szó szerint szédítően sokrétű, változatos. Olyan labirintus, amelyben nagyon sok út vezet a nyereséghez, annak különböző nagyságrendjeihez, de legalább ugyanennyi a veszteségek különféle szakadékaikhoz. A beavatottak tudják, hogy a műtárgyak kiemelkedően fontos helyet foglalnak el a kincsképző eszközök sorában. A kívülállóknak erre a leginkább akkor figyelniük fel, midőn híre megy, hogy egy-egy műtárgyért szenzációsan magas összeget fizettek egy-egy aukción. Tény az is, hogy a műtárgyak értéktartó, kincsképző funkciójával, befektetési eszközül történő felhasználásával kapcsolatban a legtöbbször elsősorban inkább a festmények, szobrok, nemesfém ötvösmunkák jutnak eszükbe, ezeket gondolják a legalkalmasabbnak erre a szerepre. Az ok eléggé nyilvánvalónak tűnik: ezt a képzetet táplálta bennünk a média, főként ezek jelennek meg a feltűnést keltő aukciós árakkal kapcsolatos hírekben.

A beavatottak azonban tudják, hogy a nemes kiállítású keleti sző-

nyegek, különösen az antik darabok is nagyon jól teljesítik a kincsképző eszköz feladatát, és ezért kitűnő befektetésül szolgálhatnak. Annak útjában azonban, hogy a befektetők széles köre ilyen műtárgyakban tartsa, és főként megfelelően kamatoztassa is a pénzét, egy igen jelentős probléma terpeszkedik: nagyon kell érteni hozzájuk. Természetesen, aki maga nem rendelkezik a szükséges tudással, mindig folyamodhat szakértőkhöz, értébecslőkhöz, befektetési tanácsadókhöz. Azonban ha saját ismeretek nélkül, teljesen vakon hagyatkozik rájuk, ez meglehetősen nagy kiszolgáltatottságot, és olykor nem csekély kockázatot jelent.

Ezért ebben a műfajban fokozottan hasznos minden szakszerű kitanítás, amely bővíti a látókörünket – például a jó útmutatók, mint ez a kitűnő könyv. Ráadásul olvasmányos, pontosabban albumnak is csodálatos: a bámulatosan szép szőnyegek kitűnő képeinek köszönhetően joggal mondhatjuk, hogy komoly szakkönyvben ilyen szépet nagyon ritkán lát az ember, és ha a szőnyegek gyártásával és vizsgálatával kapcsolatos technológiai leírásokat el sem olvassuk, úgy is kitűnő műelemző és művészettörténeti albumként gyönyörködhetünk benne. Ha nincs is anyagi érdekünk benne, érdemes nézegetni, olvasgatni, hiszen a keleti művészetek csodálatos világa-

nak nagy és rendkívül vonzó területén vezet végig.

Az album mindenekelőtt igen alapos bevezetést nyújt a keleti szőnyegek készítésére vonatkozó általános ismeretekbe. Ennek fejezetei: a szőnyegkészítés eredete és korai története. Ismerünk körülbelül 2500 éves leletet, és a szerzők elmondják, hogy az előkerült korai darabok finomsága arra vall, hogy a mögöttük álló tradíció akár a Kr. e. III. évezrednél korábbra is visszanyúlhat. A gyártás. A színezések. A mintázat. Különösen érdekesek azok a részek, amelyek bemutatják, hogyan vizsgálható egy szőnyeg kora, eredete. A könyv háromnegyede ezután országonként, illetve régióként mutatja be a szőnyegek és készítésük világát, a jellemző sajátosságait, sok helyütt vázolja az etnikai hátteret is. A magától értetődő Perzsia, Törökország, Közép-Ázsia, Kaukázus, India és Pakisztán, Kína, Kelet-Turkesztán és Tibet mellett, röviden szól Észak-Afrikáról és a Balkánról is.

A mindig megbízható Corvina fülszövege szerint ez a könyv a téma nemzetközi szakirodalmának enciklopédikus teljességre törekvő alapműve. Mindabból, amit és ahogyan a szerzők itt elmondanak és bemutatnak, a széles kitekintésekből és az alapos elemzésekből, magyarázatokból ítélve, kétely nélkül elfogadjuk, hogy ez így igaz.

Osman Péter